

Dagbladet
8/10-98
117964

MASSE-DRAP:
Stéphane Courtois har skapt furor over store deler av Europa med boka «Kommunismens svartebok». De ulike kommunistregimene har flere menneskeliv på samvittigheten enn fascismen og nazismen, hevder Courtois.

Foto:
ERLING
HÆGELAND

Den kriminelle kommunismen

STAVANGER (Dagbladet): Oppgjøret med kommunismens kriminelle dimensjon er så vidt begynt, hevder den omstridte franske historikeren Stéphane Courtois. Nye arkiver vil med tida bli åpnet, blant annet i Kina og Nord-Korea.

Av TONE VASSBØ

Courtois er overbevist om at historikerne vil kaste seg over dette materialet for å dokumentere kommunistenes folkemord. Stéphane Courtois har skapt furor og skandaler over store deler av Europa med boka «Kommunismens svartebok». De ulike kommunistregimene har flere menneskeliv på samvittigheten enn fascismen og nazismen, hevder medforfatteren av den 850 sider tykke boka som ble årets julegave-hit i hjemlandet i fjor.

Denne uka har Courtois vært gjesteforeleser på Høgskolen i Stavanger.

– Auschwitz er i sin grusomhet og metode helt enestående, men utryddelsen av jødene var ikke særlig forskjellig fra Lenins og Stalins utryddelse av for eksempel kosakker og kulaker, og Maos utryddelse av landeierne. Det var rasar eller klasser som måtte ryddes av veien for å gi rom for det nye samfunn og det nye menneske, sier Courtois.

Sjokk

Tilsynelatende er ideologi-

ene kommunisme og nazisme uforenlige, men går vi til kjernen, er det mye likt, hevder Courtois.

Da «Svarteboka» kom på gata med sin nådeløse registrering av folkemord, var det et sjokk for mange kommunister i Frankrike. En ting var Stalins ettermæle som tyrann, men at også Lenin ble sidestilt med en mann som Hitler, gjorde folk rasende:

– Mange har 40-50 år bak seg i partiet. For dem var Sovjet-Russland et paradisi. Kommunismen var forbundet med håp. Ikke rart mange opplever en psykologisk krise.

Kalde føtter

Stéphane Courtois avslører at to av de fem historikerne som sammen jobbet med boka, fikk særdeles kalde føtter bare fem uker før utgivelsen:

– I den første vitenskapelige fasen var dette ikke noe problem, men så kom panikken. Hvorfor? Fordi vi satte fingeren på noe tabuliknende. Ingenting har vært dokumentert før om de kriminelle sidene ved kommunist-systemet. Dette var en bok ikke om generell undertrykkelse, men om drapene. Vi så ikke hvilke følger dette ville få da vi gikk i gang med boka, sier Courtois.

Og reaksjonene uteble ikke. Den heftige debatten var i gang allerede før boka var på gata. Budskapet engasjerte ikke bare de intellektuelle, men i oppsiktsvekkende grad også grasrota. På en kongress i Berlin måtte Stéphane Courtois beskyttes av livvakter.

Sjøl mener den tidligere maoisten at han ikke hadde vært modig nok til å ta

fatt på dette arbeidet for ti år siden. Kommunistpartiet står sterkt i Frankrike:

– Jeg ville ikke vært sterk nok til å gå alene. En annen sak er at det for ti år siden ikke var åpne arkiver. Da var det heller ikke noe poeng å skrive boka, sier historikeren som har måttet tåle å bli kalt «fascist-Courtois» og «Le Pens løpegutt».